
BLOCKSEMINAR 12.-13.01. und 6.-7.2.2018

BLOCK I

12.01.2017 (Freitag): Persoona- ja demonstratiivipronominit

	AIHE	KÄSITELTÄVÄT TEKSTIT
12:00-13:30	Persoonapronominit	VISK §§ 716-719
14:00-15:45	Demonstratiivipronominit	VISK §§ 720-723, 726-728
16:00-18:00	Prodrop	VISK § 914

13.01.2017 (Samstag): Anaforat ja nollat

	AIHE	KÄSITELTÄVÄT TEKSTIT
10:00-11:30	"Nollapersoona"	VISK §§ 1347-1365
11:45-13:15	Deiksis ja anafora	VISK §§ 1423-1444
13:45-16:00	Referointi ja deiksis	VISK §§ 1467-1475

BLOCK II

06.02.2018 (Dienstag): Gradujen esittelyjä

	ESITTELYN PITÄJÄT	ESITELTÄVÄT GRADUT
10:00-11:30		
11:45-13:15		
13:45-16:00		

07.02.2018 (Mittwoch): Tutkimusten referointeja

	REFERAATIN PITÄJÄT	ESITELTÄVÄT ARTIKKELIT
10:00-11:30		
11:45-13:15		
13:45-16:00	Seminaarityö	

Esiteltävät gradut (ILIAS)

- Heikkinen, Merja 2012, Geneeriset persoonailmaukset Markus Kajon pakinoissa. HY. Suomalainen, Karita 2015, Kenen ääni, kenen kokemus? Yksikön 2. persoona vuorovaikutuksen välineenä. HY.
- Laiho, Saara 2016, Tottakai tuntuu pahalta. Nollapersoona keinona viitata itseensä ja toisiin nuorten keskustelufoorumissa. HY.
- Niva, Laura-Sisko 2015, Minä-viitteisyys suomalaisissa muoti- ja lifestyleblogeissa. OY.
- Priiki, Katri 2011, Läsnäolo, tuttuus, tulkinta ja sävy. Ihmisviitteinen hän ja sen tehtävät Harjavallan, Kokemäen ja Huittisten nykypuhekielessä. TY.
- Salo, Matleena 2006, Henkilöviitteiset persoona- ja demonstratiivipronomininit puhutussa kielessä. TaY.
- Suomalainen, Karita 2015, Kenen ääni, kenen kokemus? Yksikön 2. persoona vuorovaikutuksen välineenä. HY.
- Suonperä, Anni 2012, Se, hän ja tekstityksen puhe. Pronominivariaatio elokuvakäännöksen puheen illuusiassa.
- Uusitupa, Milla 2011, Avoimet persoonaviittaukset rajakarjalaismurteissa. ISY.
- Väänänen, Milja 2010, Yksikön 1. persoonan subjektipronominin poisjätto pohjalaisissa ja kaakkoisissa murteissa. TY.

Referoitavat artikkelit

- Hakulinen, Auli & Karttunen, Lauri 2001 [1973]: Kadonneet henkilöt: suomen kielen geneerisistä lauseista. – Lea Laitinen, Pirkko Nuolijärvi, Marja-Leena Sorjonen & Maria Vilkuna (toim.), *Lukemisto. Kirjoituksia kolmelta vuosikymmeneltä* s. 13–28. SKST 816. Helsinki: SKS. Ilmestynyt alkuaan vuonna 1973 nimellä Missing persons: on generic sentences
- Hakulinen, Auli & Laitinen, Lea 2008: Anaforinen nolla. Kieliopeja ja affekteja. – *Virittäjä* 112 s. 162–185.
- Helasvuo, Marja-Liisa 2008: Minä ja muut. Puhujaviitteisyys ja kontekstuaalinen tulkinta. *Virittäjä* 112 s. 186–206.
- Huumo, Tuomas 2006: *Kalliolta näkyy merelle*. Nollasubjekttilause vai subjektiton tilalause? – Taru Nordlund, Tiina Onikki-Rantajääskö & Toni Suutari (toim.), *Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutokseen ja valintoihin* s. 143–162. SKST 1078. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 1995: Nollapersoona. – *Virittäjä* 99 s. 337–357.
- Lappalainen, Hanna 2006: Pronominisubjektin käytöstä ja poisjätöstä Kelan asiointikeskusteluissa. – Taru Nordlund, Tiina Onikki-Rantajääskö & Toni Suutari, Toni (toim.), *Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutokseen ja valintoihin* s. 37–64. Helsinki: SKS.
- Lappalainen, Hanna 2015: Omaa vai yhteistä? Nollapersoona, itseen viittaamisen rajat ja kategorisointi. – Marja-Leena Sorjonen, Anu Rouhikoski & Heini Lehtonen (toim.): *Helsingissä puhuttavat suomet* s 403–443. SKS, Helsinki.
- Lappalainen, Hanna 2010a: *Hän* vai *se*, *he* vai *ne*? Pronominivariaatio ja normien ristiveto. – Hanna Lappalainen, Marja-Leena Sorjonen & Maria Vilkuna (toim.), *Kielellä on merkitystä. Näkökulmia kielipolitiikkaan* s. 279–324. SKS, Helsinki.
- Laury, Ritva 1994: *Se* ensimaininnan pronomininä puhutussa suomessa. – *Virittäjä* 98 s. 449–453.
- Laury, Ritva 1996a: *Sen* kategoriasta – onko suomessa jo artikkeli? – *Virittäjä* 100 s. 162–181.
- Tiainen, Outi 1998: Referenttien kuljettaminen diskurssissa. – *Virittäjä* 102 s. 498–528.
- Varteva, Annukka 1998: Pronomininit *hän* ja *tämä* tekstissä. – *Virittäjä* 102 s. 202–223.
- Väänänen, Milja 2015: Subjektin ilmaiseminen persoonapäätteellä ja pronominilla. Yksikön 1. persoonan muotojen käyttö lounaismurteissa, lounaisissa siirtymämurteissa ja kaakkoismurteissa. – *Sananjalka* 57 s. 7–28.

KIRJALLISUUTTA (suomen kieltä koskevaa)

- Airila, Martti 1940: Pronominit. – *Virittäjä* 44: 301-314.
- Duvallon, Outi 2005: The pronoun *se* in the context of syntactic and discursive ruptures of spoken texts. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 163-188. Helsinki: SKS.
- Duvallon, Outi 2006: *Le pronom anaphorique et l'architecture de l'oral en finnois et en français*. Bibliothèque finno-ougrienne 15. Paris: L'Association pour le développement des études finno-ougriennes.
- Etelämäki, Marja 1998: Kuva puheenalaisena. – Lea Laitinen & Lea Rojola (toim.), *Sanan voima. Keskusteluja performatiivisuudesta* s. 34-80. Helsinki: SKS.
- Etelämäki, Marja 1999: Turn construction, sequential position, and referential meaning in interaction: presentational construction and the Finnish pronoun *tämä*. – *Crossroads of language, interaction, and culture* (1) s. 25-37.
- Etelämäki, Maija 2005: Context and referent in interaction. Referential and indexical dimensions of the Finnish demonstrative pronouns. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 12-37. Helsinki: SKS.
- Etelämäki, Marja 2006: *Toiminta ja tarkoite. Tutkimus suomen pronominista tämä*. Helsinki: SKS.
- Etelämäki, Marja 2009: The Finnish demonstrative pronouns in light of interaction. *Journal of Pragmatics* 41, 25–46.
- Forsberg, Hannele 2006: Modaalinen *tu*. Taru Nordlung, Tiina Onikki-Rantajääskö & Toni Suutari (toim.), *Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutoksiin ja valintoihin*. 80–105. SKST 1078. SKS, Helsinki.
- Hakulinen, Auli 1987: Avoiding personal reference in Finnish. – Jef Verschueren & Marcella Bertucelli-Papi (toim.), *The pragmatic perspective. Selected papers from the 1985 International Pragmatic Conference* s. 140-153. Amsterdam: John Benjamins.
- Hakulinen, Auli 1988: Miten nainen liikkuu Veijo Meren romaaneissa. – Lea Laitinen (toim.), *Isosainen nainen* s. 56-70. Helsinki: Yliopistopaino.
- Hakulinen, Auli & Karttunen, Lauri 1973. Missing persons: on generic sentences in Finnish, in Claudia W. Corum, T. Cedric Smith-Stark & Ann Weiser (eds.), *Papers from the Ninth Regional Meeting of the Chicago Linguistic Society*, Chicago: Chicago Linguistic Society, 157–171.
- Hakulinen, Auli – Karttunen, Lauri 2001 [1973]: Kadonneet henkilöt: suomen kielen geneerisistä lauseista. – Lea Laitinen, Pirkko Nuolijärvi, Marja-Leena Sorjonen & Maria Vilkuna (toim.), *Lukemisto. Kirjoituksia kolmelta vuosikymmeneltä* s. 13–28. SKST 816. Helsinki: SKS. Ilmestynyt alkuaan vuonna 1973 nimellä Missing persons: on generic sentences
- Hakulinen, Auli – Laitinen, Lea 2008: Anaforinen nolla. Kieliopeja ja affekteja. – *Virittäjä* 112 s. 162–185.
- Heinonen, Tarja Riitta 1995: Null subjects in Finnish: From either-or to more-or less. T.
- Hokkanen, M. Leinonen ja S. Shore (toim.): *SKY Journal of Linguistics* 1995, s. 47–78. Suomen kielitieteellinen yhdistys, Helsinki.
- Helasvuo, Marja-Liisa 2001: *Syntax in the making: the emergence of syntactic units in Finnish conversation*. Amsterdam: John Benjamins.
- Helasvuo, Marja-Liisa 2008: Minä ja muut. Puhujaviitteisyys ja kontekstuaalinen tulkinta. *Virittäjä* 112, s. 186-206.
- Helasvuo, Marja-Liisa 2014a: Agreement or crystallization: Patterns of 1st and 2nd person subjects and verbs of cognition in Finnish conversational interaction. *Journal of Pragmatics* 63, s. 63–78.
- Helasvuo, Marja-Liisa & Kyröläinen, Aki-Juhani 2016: Choosing between zero and pronominal subject: modeling subject expression in the 1st person singular in Finnish conversation. *Corpus Linguistics and Linguistic Theory* 12 (2), 263–299.

- Helasvuo, Marja-Liisa & Laitinen, Lea 2006: Person in Finnish: paradigmatic and syntagmatic relations in interaction. Teoksessa Helasvuo, Marja-Liisa & Lyle Campbell (toim.): *Grammar from the Human Perspective: Case, Space and Person in Finnish* s. 173–208. Amsterdam: John Benjamins.
- Helasvuo, Marja-Liisa & Vilkkuna, Maria 2008: Impersonal is personal: Finnish perspective. – *Transactions of the Philological Society* 106:2 s. 216–245.
- Holmberg, Anders forthcoming. 'The null generic subject pronoun in Finnish', in E. Kaiser, K. Hiietam, S. Manninen & V. Vihman (eds.), *Passives and Impersonals in European Languages*, Amsterdam: Benjamins.
- Huumo, Tuomas 2006: *Kalliolta näkyy merelle*. Nollasubjekttilause vai subjektiton tilalause? – Taru Nordlund, Tiina Onikki-Rantajääskö & Toni Suutari (toim.), *Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutoksiin ja valintoihin* s. 143–162. SKST 1078. Helsinki: SKS.
- Itkonen, Terho 1979: Zur Semantik und Pragmatik der finnischen Demonstrativa. – Christoph Gläser / János Puszty (toim.), *Festschrift für Wolfgang Schlachter zum 70. Geburtstag*. Veröffentlichungen der Societas Uralo-Altaica 12 s. 113-127. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Jokela, Hanna 2012: *Nollapersoonalause suomessa ja virossa. Tutkielma kirjoitetun kielen aineistosta*. Turun yliopiston julkaisu C 334. Turku: Turun yliopisto.
- Juvonen, Päivi 2000: *Grammaticalizing the definite article. A study of definite adnominal determiners in a genre of spoken Finnish*. Stockholm: Stockholm university, Department of Linguistics.
- Juvonen, Päivi 2005: On the pragmatics of indefinite determiners in spoken Finnish. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 190-211. Helsinki: SKS.
- Kaiser, Elsi 2000: Pronouns and demonstratives in Finnish: Indicators of referent salience. – Paul Baker, Andrew Hardie, Tony McEnery & Anna Siewierska (toim.), *Proceedings of the Discourse Anaphora and Reference Resolution Conference (DAARC 2000)* s. 20-27. xxx
- Kaiser, Elsi 2005: When salience isn't enough. Pronouns, demonstratives and the quest for an antecedent. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 135-162. Helsinki: KS.
- Kaiser, Elsi & John Trueswell (to appear): Investigating the interpretation of pronouns and demonstratives in Finnish: Going beyond salience. – Edward Gibson & Neil Bearlmutter (toim.), *The processing and acquisition of reference*, s. xx. Cambridge: MIT Press.
- Kuiri, Kaija 1984: *Referointi Kainuun ja Pohjois-Karjalan murteissa*. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 1992: *Välttämättömyys ja persoona. Suomen murteiden nesessiivisten rakenteiden semantiikkaa ja kielioppia*. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 1995a: Persoonat ja subjektit s. 35-xx. – Pirjo Lyytikäinen (toim.), *Subjektit. Minä. Itse. Kirjoituksia kielestä, kirjallisuudesta, filosofiasta*. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 1995: Nollapersoona. – *Virittäjä* 99 s. 337-357.
- Laitinen, Lea 2002: From logophoric pronoun to discourse particle: A case study of Finnish and Saami. – Ilse Wischer & Gabriele Diewald (toim.), *New reflection on grammaticalization* s. 327-344. Amsterdam: John Benjamins.
- Laitinen, Lea 2004: Grammaticalization and Standardization. – Olga Fischer, Muriel Norde & Harry Perridon (toim.), *Up and Down the Cline – the Nature of Grammaticalization*, s. xx. Amsterdam & Philadelphia: John Benjamins.
- Laitinen, Lea 2005a: Puhetta puheesta – kirjoittamalla. Miten 1800-luvulla referoitiin? – Markku Haakana & Jyrki Kalliokoski (toim.), *Referointi ja moniäänisyys* s. 188-223. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 2005b: *Hän*, the third speech act pronoun in Finnish. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 75-106. Helsinki: SKS.
- Laitinen, Lea 2006: Zero Person in Finnish. Teoksessa Helasvuo, Marja-Liisa & Campbell, Lyle (toim.): *Grammar from the Human Perspective. Case, Space and Person in Finnish* s. 173-207. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co. S'.
- Laitinen, Lea (in preparation), Assuming gender through translation? The third person pronoun in old written Finnish. xxx

- Lappalainen, Hanna 2006: Pronominisubjektin käytöstä ja poisjätöstä Kelan asiointikeskusteluissa. Teoksessa Nordlund, Taru; Onikki-Rantajääskö, Tiina & Suutari, Toni (toim.), *Kohtauspaikkana kieli. Näkökulmia persoonaan, muutoksiin ja valintoihin* s. 37–64. Helsinki: SKS.
- Lappalainen, Hanna 2006b: *Mie vai mää, sinä vai te?* Virkailijoiden kielelliset valinnat itseen ja vastaanottajaan viitattaessa. M.-L. Sorjonen ja L. Raevaara (toim.): *Arjen asiointia. Keskusteluja Kelan tiskin äärellä*, s. 241–284. Tietolipas 210. SKS, Helsinki.
- Lappalainen, Hanna 2015: Omaa vai yhteistä? Nollapersoona, itseen viittaamisen rajat ja kategorisointi. M.-L. Sorjonen, A. Rouhikoski ja H. Lehtonen (toim): *Helsingissä puhuttavat suomet*. SKS, Helsinki.
- Lappalainen, Hanna 2015: Omaa vai yhteistä? Nollapersoona, itseen viittaamisen rajat ja kategorisointi. Teoksessa Sorjonen, Marja-Leena; Rouhikoski, Anu & Lehtonen, Heini (toim.), *Helsingissä puhuttavat suomet. Kielen indeksisyys ja sosiaaliset identiteetit* s.403–443. Helsinki: SKS.
- Lappalainen, Hanna 2010a: *Hän vai se, he vai ne?* Pronominivariaatio ja normien ristiveto. Hanna Lappalainen, Marja-Leena Sorjonen & Maria Vilkuna (toim.), *Kielellä on merkitystä. Näkökulmia kielipolitiikkaan*. 279–324. SKS, Helsinki.
- Lappalainen, Hanna 2010b: *Se ja hän* puhutussa kielessä. – *Kielikello* 4/2010, 4–7.
- Larjavaara, Matti 1985: Suomen demonstratiivisysteemin rakenne. – *Sananjalka* 27 s. 15-32.
- Larjavaara, Matti 1990: *Suomen deiksis*. Helsinki: SKS.
- Larjavaara, Matti: Tämä, tuo vai se? – *Kielikello* 4/2001 s. xx
- Laury, Ritva 1994: *Se* ensimaininnan pronomininä puhutussa suomessa. – *Virittäjä* 98: 449-453.
- Laury, Ritva 1996a: *Sen* kategoriasta – onko suomessa jo artikkeli? – *Virittäjä* 100 s. 162-181.
- Laury, Ritva 1996b: Pronouns and adverbs, figure and ground: The local case forms and locative forms of the Finnish demonstratives in spoken discourse. – Timo Haukioja, Marja-Liisa Helasvuo & Elise Kärkkäinen (toim.), *SKY 1996. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen vuosikirja* s 65-92. Helsinki: Suomen kielitieteellinen yhdistys.
- Laury, Ritva 1997: *Demonstratives in interaction. The emergence of a definite article in Finnish*. Amsterdam: John Benjamins.
- Laury, Ritva 2001: Definiteness and reflexivity: Indexing socially shared experience. – *Pragmatics* 11.4:401-420.
- Laury, Ritva 2002: Interaction, grounding and third-person referential forms. – Frank Brisard (toim.), *Grounding: The epistemic footing of deixis and reference* s. 83-115. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Laury, Ritva 2005: First and only. Single-mention pronouns in spoken Finnish. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 56-74. Helsinki: SKS.
- Laury, Ritva 2005 (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian*. Helsinki: SKS.
- Onikki-Rantajääskö, Tiina 2001: *Sarjoja – nyky-suomen paikallissijaiset olotilanilmaukset kielen analogisuuden ilmentäjinä*. Helsinki: SKS.
- Saukkonen, Pauli 1967: Persoonapronominien *hän* : *se*, *he* : *ne* distinktiivii oppositio. – *Virittäjä* 71:286-xx.
- Seppänen, Eeva-Leena 1996: Ways of referring to a knowing co-participant in Finnish conversation. – Timo Haukioja, Marja-Liisa Helasvuo & Elise Kärkkäinen (toim.), *SKY 1996. Suomen kielitieteellisen yhdistyksen vuosikirja* s. 135-176. Helsinki: Suomen kieliteiteellinen yhdistys.
- Seppänen, Eeva-Leena 1988: Henkilöön viittaaminen puhetilanteessa. – Auli Hakulinen (toim.), *Kieli 4, Suomalaisen keskustelun keinoja 1* s. 195–222. Helsingin yliopiston suomen kielen laitos.
- Seppänen, Eeva-Leena 1998: *Läsnäolon pronominit. Tämä, tuo, se ja hän viittaamassa keskustelun osallistujaan*. Helsinki: SKS.
- Seppänen, Eeva-Leena 2000: *Sinä ja suomalaiset: yksikön toisen persoonan yleistävästä käytöstä*. Kielikello 3/2000.

- Seppänen, Eeva-Leena 2005: Pronouns, gaze and reference. The Finnish demonstrative pronoun *tämä* as a device for modifying participation frameworks in conversation. – Ritva Laury (toim.), *Minimal reference. The use of pronouns in Finnish and Estonian* s. 38-55. Helsinki: SKS.
- Siitonen, Kirsti 2000: Nollapersoonalauseet edistyneen suomenoppijan käytössä ja tulkittavina. *Sananjalka* 42, s. 157-165.
- Siitonen, Kirsti 2008: Sävypronomini *hän*. *Sananjalka* 50, 87–109.
- Tiainen, Outi 1998: Referenttien kuljettaminen diskurssissa. – *Virittäjä* 102: 498-528.
- Tuomikoski, Risto, 1971. Persoona, tekijä ja henkilö. *Virittäjä* 75, 146–152.
- Varteva, Annukka 1998: Pronominit *hän* ja *tämä* tekstissä. – *Virittäjä* 102:202-223.
- Vilkuna, Maria 1992: *Referenssi ja määräisyys suomenkielisten tekstien tulkinnassa*. Helsinki: SKS.
- Vilppula, Matti 1989: Havaintoja *hän*- ja *he*-pronominien käytöstä suomen murteissa. – *Virittäjä* 93:389-400.
- Väänänen, Milja 2015: Subjektin ilmaiseminen persoonapäätteellä ja pronominilla. Yksikön 1. persoonan muotojen käyttö lounaismurteissa, lounaisissa siirtymämurteissa ja kaakkoismurteissa. *Sananjalka* 57, s. 7–28.
- Väänänen, Milja 2016: Subjektin ilmaisemisen yksikön ensimmäisessä persoonassa. Tutkimus suomen vanhoista murteista. *Annales universitatis Turkuensis. Ser. C, tom. 430*. Turku: Scripta Lingua Fennica Edita.
- Östman, Jan-Ola 1995: Recasting the deictic foundation, using physics and Finnish. – Masayoshi Shibatani & Sandra Thompson (toim.), *Essays in semantics and pragmatics. In honour of Charles J. Fillmore*. Amsterdam: John Benjamins.